

Satöbbinek kereszteltük át az Iskolakultúrának a Szemle és a Lapvég között elhelyezkedő, váltakozó terjedelmű rovatát. Korábban Hírek volt a neve. Nem volt ez pontos elnevezés, hisz a rovatban más, egyre szélesebb körből, de az oktatás vidékéről érkező információk, dokumentumok, szolgáltatások is helyet kaptak, olykor terjedelmük is hosszabb volt (bár az itt közreadott közlemények esetében több mint műfaji előírás volt a tömörség). Ezért nem hosszabb ez az írás sem, mely tudatja, hogy a rovat neve igen, de – tájékozódásunk szerint az olvasóktól kedvelt – funkciója nem változik.
(a szerk.)

NASA Holdközetek Magyarországon

A NASA Johnson Űrközpontja és az Eötvös Loránd Tudományegyetem között 1993-ban kötött kölcsönzési egyezmény alapján holdi közéleti mintakészlet jutott el Magyarországra. A holdközetekért Dr. Kubovics Imre, egyetemi tanár, a Művelődési és Közoktatási Minisztérium helyettes államtitkára, és Dr. Bérczi Szaniszló, fizikus, az Eötvös Egyetem Csillagászati Tanszék adjunktusa utazott Houstonba. A holdközetek az Eötvös Loránd Tudományegyetem Közletan-Geokémia Tanszékére kerültek.

A holdközet-készlet két részből áll. A 12 vékonycsiszolat bemutatja a főbb holdi közettípusokat. A korongba beöntött hat makroszkopikus minta viszont már lupéval, azaz egyszerű nagyítólencsével vizsgálható. Ilyen készlet eddig csak Angliába és Írországra jutott el – lehet, hogy csak azért, mert az egyetemek nem ismerték a lehetőséget. E sorok írója azonban már 1977-ben kérte a készletet az Eötvös Egyetem számára, de akkor a kölcsönzés még nem volt megoldható. Az 1989-től megújított kérést megerősítette az 1992 októberében a KFKI-ban szervezett találkozó magyar kutatók és NASA szakemberek között, s végül eldöntötte a kérés pozitív elbírálását az a tény, hogy Dr. Kubovics Imre személyében geológia-professzor nyújt az egyezmény aláírásával garanciát arra, hogy a holdközetek a magyarországi egyetemek hallgatóihoz kormányzati szintű elismeréssel és támogatással jutnak el.

A tervek szerint a holdi közletmintákat tartalmazó korong a nyári szünet idejére a Nemzeti Múzeumba kerül, hogy ott – nagyítóval is – sok-sok diák tanulmányozhassa. Egyetemi hallgatók, akik geológia témájú tanulmányokat folytatnak, mikroszkopi vizsgálatokban is megismerkedhetnek majd a holdközetekkel. Kisebb, geológiaihoz is kapcsolódó tantárgyakat tanító kollégák számára bemutatókat is tervezünk az Eötvös Egyetem közlettan gyakorlatjában.

Bővebb felvilágosítást ad: Bérczi Szaniszló (ELTE TTK, Csillagászati Tanszék, 1083 Budapest, Ludovika tér 2.; tel.: 266 98 33/2184 mell., fax: 266.7952.)

A Pro educatione gentis Hungariae Alapítvány

céljainak megfogalmazásakor a humanista Németh László pedagógiai hitvallásából indulunk ki: „a pedagógiai hit, amely inkább a természet, mint nézet dolga, kettőt tétel ez fel: hogy az emberek (az eddigieknél különbbé) nevelhetők, s hogy (minden eddiginél többre) taníthatók.”

A világban és hazánkban végbemenő gazdasági, társadalmi és politikai változások egyre erőteljesebben megkövetelik, hogy mindazok, akik felelősséget éreznek a jövő nemzedékének neveléséért, oktatásáért és „kiműveléséért”, folyamatos és kiemelt figyelmet fordítsanak mind a nevelés egészére, mind az oktatás tartalmi korszerűsítésére.

Ezeknek a feladatoknak az összefogására, a megoldás lehetséges formáinak kimunkálását segítően hoztuk létre a Pro educatione gentis Hungariae Alapítványt.

Az Alapítvány a különböző tudományágak képviselőinek, a pedagógiai gyakorlat szakembereinek, valamint a tudományos élet, a neveléstudomány képviselői és a társadalmi erők bevonásával törekszik céljai teljesítésére.

Támogatni kívánjuk:

- a magyar nevelés- és oktatásügy szakmai és tudományos korszerűsítését, távlati fejlesztését,

- az iskolák és a pedagógusok innovációs törekvéseit, amelyek a korszerűsítés, a fejlesztés irányába hatnak,

- a határainkon kívüli magyar pedagógusok és iskolák nevelő-oktató tevékenységét, mind saját nevelő-oktató munkájuk korszerűsítése, mind az anyaországhoz kötődés erősítése érdekében.

Napjainkban a nevelés és oktatás palettája egyre sokszínűbbé válik. E sokszínűség nemcsak az iskolák belső tartamára jellemző, de megjelenik a szakmai és érdekvédelmi szervezetek színterén is. Alapítványunk segítségét szeretne nyújtani e sokszínűséget megjelenítő szakmai szervezetek, egyesületek, társaságok és kamarák egymásratalálásában, együttműködésük kialakításában és erősítésében.

Az Alapítvány céljai megvalósításának segítésére rendszeresen kíván nevelésügyi kongresszusokat, országos és nemzetközi konferenciákat szervezni, illetve olyan szakmai kiadványokat megjelentetni, amelyek lehetőséget nyújtanak az oktatás és nevelés szakembereinek a hosszútávú nevelési és oktatási koncepciók kifejtésére és közreadására.

A nevelésügyi kongresszusok közötti időben igyekszik szervezni és koordinálni a kongresszusok által meghatározott feladatok végrehajtását.

Az Alapítvány első rendezvénye a *VI. Nevelésügyi Kongresszus*, szerves folytatásaként annak a kongresszus-sorozatnak, amelyet első alkalommal 1848-ban a pesti protestáns pedagógusok kezdeményezésére a *Magyar Nevelési Társaság* hívott életre „Első magyar egyetemes tanügyi kongresszus” elnevezéssel. A további kongresszusok időpontja: 1896, 1928, 1948, 1970.

A kiváló orosz-angol színdarabíró, színész, humanista és tréfamester *Peter Ustinov* írta: „Arra vagyunk ítélve, hogy szellemünk börtönében töltjük el életünket. Bútorozzuk be tehát, tegyük lakályossá szellemünket, amennyire csak lehet.” Ehhez a „bútorozáshoz” szeretne – a maga eszközeivel – hozzájárulni a Pro educatione gentis Hungariae Alapítvány.

A Balkon 1994/4-es számából:

Az elbűjt ember * Baranyay Andrással beszélget Hajdu István; *Sebők Zoltán*: Baranyay András kezei; *Tandori Dezső*: Baranyay András műveiről; *Milan Knizak*: A poszt-szocialista poszt-realizmus; *Wegner Tibor*: Nyilvános, idényjellegű szobortemető; *Jim Dine-nal beszélget Kozák Csaba*; *Nagy Pál*: Emmett Williams; *Hajdu István*: Könyv-tár * *Lakner László* a *Goethe Intézetben*; *Fitz Péter*: *Böröcz* Budapesten; *Alkony*: Képek, könyvek, szövegek * *Hegedűs 2 László* kiállítása; *Török Tamás*: Káosz a világ * *Siffis András* kiállítása; *Szoboszlai János*: Képkiallítás * *Szűcs Attila* kiállítása; *Bencsik Barnabás*: Luciano Castelli; *Forgács Éva*: Gyorskép a nyugati partról; *Geneva J. Andersson*: Canan Tolon; *Andrej Kovaljov*: P. S. I love you; *Andrej Kovaljov*: A bulldózer nyomában; *Bojár Iván András*, *Csejdy Réka*: Beszélgetés Gérard Georges Lemaire-rel.

Testi-lelki egészség az iskolában (relaxáció és jóga)

A dizsiu-dzsicu mester arra oktatja tanítványait: „hajolj, mint a fűzfa, ne állj ellent, mint a tölgy”.

Mi is tartósabbak leszünk, ha megtanuljuk elnyelni az élet rögs útjainak rázkódásait. Ezt a

„technikát” nem lehet elég korán kezdeni, már az iskolában el kell sajátítani.

Paul Brandwine a New York-i *George Washington Középiskola* egészségügyi tanára mesélte el: „Még csak tizenéves voltam, de már akkor is idegeskedő természetű. Gyakran dühöngtem elkövetett hibáim miatt. Ha dolgozatot írtunk, éjjel nem bírtam aludni, és a körmöm rágtam idegességemben.”

Folytathatnám a sort, de elég, ha saját és tanítványaim tapasztalataira gondolok, hogy mennyire tud neurotizálni is az iskola. De meg tudja teremteni a testi-lelki egészség harmóniáját is a szülők segítségével.

A társadalom állandóan változik, változnak az iskola céljai és eszközei is. Ma az iskolás gyerekek olyan környezetben élnek, amely nem sok lehetőséget kínál nekik a kikapcsolódásra és erejük regenerálására. Ha a gyerekek már korán nem tanulják meg a relaxált életmódot, később sokféle, stressz befolyásolta problémás magatartási formát fognak kifejleszteni önmagukban.

Sokan érdeklődnek a relaxáció, jóga segítségével történő tanítás iránt, ezért szeretném a kiskunhalasi ÁMK-ban végzett gyakorlati tapasztalataimat megosztani kollégáimmal.

Könyvemmel szeretnék – misztikum nélkül – tanóráról tanórára betekintést nyújtani a relaxáció, a jóga, a meditáció, a mandalafestészet, a tánc birodalmába.

A gyűjtemény saját hazai és külföldi pedagógiai tapasztalataimat, külföldi jogatáborok élményeit, ötleteit tartalmazza az iskolai tanórákba ágyazva.

Igyekeztem a testneveléstől a rajzórán át bemutatni az iskolában megvalósítható lehetőségeket, hangsúlyozva a mandalafestészetet, melynek összekapcsolása a zenével és relaxációval betekintést nyújt a gyermeki lélek rejteibe.

Az idegen nyelvi órákon a francia, angol és német nyelvű relaxációs szöveg beépítése az órákba a szuggesztív nyelvtanulás alapjait teremti meg.

Az énekórákhoz pihentető jellegű zeneajánlást, a magyarórákhoz irodalomjegyzéket melléltem.

A továbbiakban az energiagyűjtő gyakorlatok, az állatutánozó joggyakorlatok, szem- és hallásjavító gyakorlatok, meditáció, a tánc, mint a gátlások oldásának eszköze, a képzelőerő stb. című fejezetek is hangsúlyt kapnak a könyvben, mint lehetőségek a testi-lelki egészség megőrzéséhez.

A könyv a Bács-Kiskun Megyei Pedagógiai Intézet gondozásában jelenik meg. Ajánlom sok szeretettel nemcsak pedagógusoknak, hanem szülőknek és gyerekeknek is.

VIRÁGNÉ SZINES ILONA